

[Formanden]

Redegørelsen vil komme til forhandling onsdag den 15. maj 1991.

Skriftlig redegørelse:

Moderniseringsredegørelse af 8. maj 1991: Den offentlige sektor år 2000.
(Redegørelse nr. R 11).

Finansministeren (Henning Dyremose):

1. Mod et systemskifte

I gennem 80'erne er der sket en markant udvikling i den offentlige sektor og i holdningerne til den offentlige sektor.

Såvel politisk som blandt de fleste borgere og offentligt ansatte er mange holdninger ændret.

For 10 år siden opfattede mange borgere det offentlige som ansvarligt ikke alene for et socialt sikkerhedsnet, men også for den enkeltes totale velfærd. Denne side af det offentlige lægger borgerne mindre vægt på i dag – stadig flere vender sig ligefrem imod en sådan omfattende offentlig magt og indflydelse. I stedet ser man i højere grad det offentlige som leverandør af de serviceydelser, som borgerne har brug for, til den pris, borgerne kan og vil betale. Samtidig skal det offentlige sikkerhedsnet koncentreres om dem, der virkelig har behov.

Holdningen til ledere og medarbejdere i det offentlige er også ændret. De vurderes i dag i højere grad på resultater end på fordomme.

Men det er ikke blot holdningsmæssigt, der er sket noget. I mange offentlige institutioner har man – ofte i al stilfærdighed – gennemført gennemgribende effektiviseringer og omstruktureringer. Ledere og ansatte har ydet en pionerindsats, som fortjener al mulig ros. Nye løsninger er udviklet og gennemført med stort engagement.

Samtidig er der med typisk brede politiske flertal sket væsentlige ændringer i den offentlige sektors opgaveløsninger og funktionsmåde.

Mange af ændringerne er sket trinvis. Hvad der var utænkeligt det ene år, har ofte kunnet lade sig gøre det næste.

Tilsammen danner de mange ændringer et mønster, og hvis denne udvikling fortsætter frem mod år 2000, er det ikke for meget at tale om et systemskifte i den offentlige sektors opgaveløsninger og styringsmekanismer.

Der kan derfor være grund til at standse op og spørge: Hvad er det for nyskabelser og træk, der for alvor vil slå igennem i den offentlige sektor i 90'erne? Hvad er de afgørende mål og opgaver for os? Og hvad er de næste skridt?

Den offentlige sektor vil i 90'erne være præget af

- en udvikling, der sætter borgeren i centrum, med bedre og billigere løsninger, der muliggør et lavere skattetryk, samt
- den skærpede internationalisering og det øgede samspil med EF.

Det nye mønster, som tegner sig stadig tydeligere ved løsningen af disse opgaver, er:

- Markedsmodel for offentlig serviceproduktion.
- De offentlige opgaver løses, hvor det sker bedst og billigst – uanset offentligt eller privat regi.
- Skærpede resultatkrav og større selvstændighed til offentlige institutioner.
- Større regelfrihed.
- Resultatorienteret personalepolitik med større råderum for professionel indsats.
- Nye organisationsformer og -strukturer i stat, amter og kommuner.

2. Markedsmodel for offentlig serviceproduktion

Ved produktionen af offentlige serviceydelser på bl.a. de tungtvejende social-, uddannelses- og sundhedsområder ændres de hidtidige finansielle og ledelsesmæssige spilleregler. Det sker ved at indføre væsentlige træk af den markedsmodel, der i den private sektor har givet forbrugerne bedre og billigere service gennem stadig konkurrence, effektivisering og produktudvikling.

Det afgørende er, at borgerne får fuld frihed til at vælge mellem institutioner og ydelser. Det kan sikres ved, at bevillingerne følger brugerens valg gennem taxametersystemer (tilskud pr. elev, ydelse osv.), persontilskud og lignende. I yderste konsekvens kan det betyde, at en institution nedlægger sig selv, hvis brugerne foretrækker andre producenter eller ydelser. På nogle områder som f.eks. sundhedsområdet, hvor borgerne skal have ret til gratis ydelser, må denne markedsmodel kombineres med en hensigtsmæssig rammestyling.

De enkelte institutioner må være selvstændige og fungere uden detailindblanding fra over-